

УДК 81'3:811.111
DOI <https://doi.org/10.32782/fohium/2026.8.5>

ВПЛИВ OLD ENGLISH ТА ІНШИХ МОВ НА ФОРМУВАННЯ ДІЄСЛІВНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ірина Ворчакова

кандидатка політичних наук, доцентка,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
ORCID ID 0009-0004-4334-1793
iryna.vorchakova@nuos.edu.ua

Ксенія Фоменко

студентка філологічного факультету
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
ORCID ID 0009-0005-3391-6570
kfm29461@gmail.com

Ключові слова: *Old English, Middle English, етимологія, походження, неправильні дієслова, правильні дієслова, словотворення.*

У роботі досліджується кореляція між етимологією двох груп дієслів (правильні та неправильні дієслова) англійської мови та можливими чинниками, що впливали на них. Для розкриття цієї теми було проаналізовано походження групи неправильних і групи правильних дієслів, визначено середню частоту походження дієслів з різних мов, встановленні співвідношення між джерелом запозичення та типом словозміни. Досліджено зв'язок історії англійської мови, а саме давньоанглійського періоду та періоду Middle English з граматичними засадами тих часів і сучасних форм дієслів. Аналіз було проведено задля встановлення можливих причин специфічного словотворення, трансформації і збереження форм дієслів впродовж певного періоду.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що не дивлячись на тенденцією до спрощення граматичної системи в сучасній англійській мові, поділ дієслів на правильні та неправильні залишається перманентним.

Перевірено гіпотезу про те, що доробком давньоанглійського періоду та германської мовної спадщини є більшість нерегулярних дієслів сучасної англійської мови, а іншомовне, насамперед, французьке та латинське, походження має значна частина регулярних дієслів або вони сформувалися внаслідок пізніших мовних зв'язків. Джерельною базою дослідження послужили авторитетні етимологічні та історико-лінгвістичні видання, що дозволили досягти мети дослідження. Матеріалом розвідки стала вибірка з 172 нерегулярних та 74 регулярних дієслів.

У статті застосовано методи порівняльно-історичного та етимологічного аналізу і кількісного підрахунку. Отримані результати засвідчують, що значно вищою є частка французьких і латинських запозичень у групі регулярних дієслів, порівняно з нерегулярними, а дієслова германського походження мають кількісну перевагу у групі нерегулярних дієслів. Таким чином, сучасний розподіл дієслів за типами словозміни в англійській мові тісно пов'язаний з історичними процесами розвитку останньої.

THE INFLUENCE OF OLD ENGLISH AND OTHER LANGUAGES ON THE FORMATION OF THE VERB SYSTEM OF MODERN ENGLISH

Iryna Vorchakova

*Candidate of Political Sciences, Associate Professor,
Admiral Makarov National University of Shipbuilding*

Ksenia Fomenko

*Student of the Faculty of Philology
Admiral Makarov National University of Shipbuilding*

Key words: *Old English, Middle English, etymology, origin, irregular verbs, regular verbs, word formation.*

This paper examines the correlation between the etymology of two groups of verbs (regular and irregular verbs) in the English language and the possible factors that influenced them. To explore this topic, the origin of the group of irregular and regular verbs was analyzed, the average frequency of the origin of verbs from different languages was determined, and the relationship between the source of borrowing and the type of inflection was established. The connection between the history of the English language, namely the Old English period and the Middle English period, with the grammatical principles of those times and modern verb forms was investigated. The analysis was conducted to establish the possible reasons for specific word formation, transformation, and preservation of verb forms over a certain period.

The relevance of the study is due to the fact that, despite the tendency to simplify the grammatical system in modern English, the division of verbs into regular and irregular remains permanent.

The hypothesis that most irregular verbs in modern English are the legacy of the Old English period and Germanic linguistic heritage, while a significant part of regular verbs are of foreign origin, primarily French and Latin, or were formed as a result of later linguistic connections, has been tested. The source base of the study was authoritative etymological and historical-linguistic publications, which made it possible to achieve the research goal. The research material was a sample of 172 irregular and 74 regular verbs.

The article uses methods of comparative-historical and etymological analysis and quantitative counting. The results show that the proportion of French and Latin borrowings in the group of regular verbs is significantly higher than in the group of irregular verbs, while verbs of Germanic origin are quantitatively predominant in the group of irregular verbs. Thus, the modern distribution of verbs by inflection type in English is closely related to the historical processes of its development.

Вступ. Однією з характерних рис розвитку мови є постійна мінливість її словникового складу. Представляючи собою складну адаптивну лексично-семантичну систему, словниковий склад перебуває у постійній динаміці та розвитку, відзеркалюючи різноманітні феномени та процеси, що відбуваються у соціально-культурному просторі. Ось чому доречно вивчати всі зміни мовних практик та лексичних елементів, які мають безпосередній вплив на мовну культуру. Тому дослідження та вивчення на науковому рівні якісних та кількісних змін мови є достатньо актуальними в сучасній лінгвістиці.

Особливістю нашого наукового доробку є те, що в представленому дослідницькому концептуально-стилістичному форматі, на вітчизняному рівні дослідження проводиться вперше. Однак, деякими аспектами проблеми, що підіймається в нашій роботі, займаються й вітчизняні науковці. Відтак, становлення англійської мови в контексті процесу запозичення вивчають вчені Л. Воробйова та А. Красовський (Воробйова & Красовський, 2025); дослідженнями числівників у давньоанглійській мові крізь призму корпусної лінгвістики та порівняльно-історичного підходу здійснюють Н. Чепелюк, Н. Коваль та Ю. Добровольська (Чепелюк et al., 2025); розвиток

англійської мови в еволюційному контексті аналізують І. Зварич (Зварич, 2018) та А. Велика, Д. Мудрик, І. Лосева (Велика et al., 2024) тощо.

Метою нашої роботи є дослідження теорії, згідно з якою більшість неправильних дієслів в англійській мові є спадщиною *Old English*, тоді як правильні дієслова мають переважно іншомовне походження або утворилися внаслідок впливу діалектів та процесів мовної аналогії.

Незважаючи на те, що граматики англійської мови зазнає постійних змін і спрощень, поділ дієслів на *regular* та *irregular verbs* залишається стабільним і функціонально значущим елементом мовної системи. У зв'язку з цим постає питання про можливі історичні та морфологічні причини такого поділу, а також чинники, що зумовили збереження сучасних форм дієслів.

Теоретичною основою дослідження слугує концепція Верби Л. Г. через її відповідність специфіці формотворення дієслів у період *Old English*, коли для вираження граматичних значень активно використовували апофонію або додавання суфіксів замість уніфікованих форм, що існують зараз (Верба, 2012: 61–62). Аналіз цих процесів дозволить глибше зрозуміти історичні передумови формування сучасної дієслівної системи та проаналізувати тенденції змін, беручи до уваги історичний аспект.

Матеріал і методи дослідження. Методологічна основа роботи передбачає поєднання синтезу загальнонаукових, теоретичних, спеціальних лінгвістичних методів дослідження та методу інтерпретації наукових джерел. Було використано аналіз і синтез для розчленування дієслівної системи англійської мови на окремі компоненти, що дозволило узагальнити та сформулювати цілісне уявлення про еволюцію дієслівної системи впродовж періоду від V століття до сучасної мовної системи. За допомогою індуктивного методу узагальнено факти з історії граматики англійської мови та перевірити теоретичні положення на конкретному мовному матеріалі. Було застосовано історико-лінгвістичний метод для аналізу походження групи дієслів і виявлено найбільш ймовірний вплив мовних змін, зумовлених історичними подіями, фонетичними особливостями та еволюцією граматики англійської мови. Порівняльно-історичний метод дозволив зіставити дієслівні форми двох мов і знайти однакову логіку формування відмінювань, що дало змогу порівняти зміни англійської мови протягом століть. Також були застосовані морфологічний та метод етимологічного аналізу для розрізнення двох дієслівних груп з позиції історичної морфології та встановлення походження дієслів для подальшого аналізу процентного співвідношення рівня запозичень.

Матеріалом дослідження послужили дієслова, що вважаються найуживанішими в англійській мові. Дієслівна група була поділена на правильні та неправильні дієслова для подальшого порівняння співвідношення етимології двох груп.

Для виконання поставленої мети, для початку створимо два списки дієслів, а саме «Неправильні Дієслова (Irregular Verbs)» та «Правильні Дієслова (Regular Verbs)» та розглянемо походження кожного слова. Здійснимо перевірку слів за допомогою етимологічного словника (Skeat, 1911).

Позначення походження слів з джерела:

C. – *Celtic, used as a general term for Irish, Gaelic, Welsh, Breton, Cornish, &c.*

E. – *Modern English; see Webster's English Dictionary, ed. Goodrich and Porter.*

F. – *French.*

G. – *German; as in Fliigel's Dictionary, ed. 1861.*

Dan. – *Danish; as in Ferrall and Repp's Dictionary, ed. 1861.*

Gk. – *Greek; as in Liddell and Scott's Lexicon, ed. 1849.*

Icel. – *Icelandic; as in Cleasby and Vigfusson's Icelandic Dictionary, ed. 1874.*

Ital – *Italian; as in Meadows's Dictionary, ed. 1857.*

L. or Lat. – *Latin; as in White and Riddle's Dictionary, 5th ed., 1876.*

Low Lat. – *Low Latin; as in the Lexicon Manuale, by Maigne d'Arnis, ed. 1866.*

A.S. – *Anglo-Saxon, or native English in its earliest form.*

M.E. – *Middle-English; see the line following E. above.*

O.F. – *Old French; as in Burguy's Glossaire, ed. 1870.*

O.H.G. – *Old High German; chiefly from Wackernagel; see M. H. G. above.*

Scand. – *Scandinavian, used as a general term for Icelandic, Swedish, Danish.*

Swed. – *Swedish; as in the Tauchnitz stereotyped edition.*

Неправильні Дієслова (Irregular Verbs)

Be – to exist, (E.) M.E. been.

Bear – to carry, (E.) M.E. beren.

Beat – to strike, (E.) M.E. beten.

Become – to attain to a state; to suit, (E.) M.E. becumman, bicuman.

Begin – to commence, (E.) M.E. beginnen, biginnen.

Bend – to bow, curve, (E.) M.E. benden.

Besech – to ask, (E.) M.E. biseche, beseche.

Beset – to set about, surround, perplex, (E.) M.E. bisetten, besetten.

Bet – a wager; to wager, (F.) Shak.

Bid – to command, (E.) M.E. bede.

- Bind – to fasten, tie, (E.) M.E. binden.
 Bite – to cleave, chiefly with the teeth, (E.) M.E. bite, biten.
 Bleed – to lose blood, (E.) M.E. blede.
 Blow – to puff, (E.) M.E. blowen.
 Break – to fracture, snap, (E.) M.E. breke.
 Breed – to produce, engender, (E.) M.E. breden.
 Bring – to fetch, (E.) M.E. bringen.
 Broadcast – dispersed upon the ground by hand, (E.) from broad (E.) and past participle of cast (E.).
 Build – to construct a house, (Scand.) M.E. bulden, bilden.
 Burn – to set on fire, (E.) M.E. bernen, also brennen.
 Burst – to break asunder, break forth, (E.) M.E. bersten, bresten.
 Buy – to purchase, (E.) M.E. buggen, biggen, beyen.
 Cast – to throw, (Scand.) M.E. casten, kesten.
 Catch – to lay hold of, seize, (F. – L.) M.E. cachen, cacchen.
 Choose – to pick out, select, (E.) M.E. cheosen, chesen, chusen.
 Cling – to adhere closely, (E.) M.E. clingen.
 Cleave – to split asunder, (E.) M.E. cleoven, cleven, kleven.
 Come – to move towards, draw near, (E.) M.E. cumen, comen.
 Cost – to fetch a certain price, (F. – L.) M.E. costen.
 Creep – to crawl as a snake, (E.) M.E. crepen, creopen.
 Cut – to make an incision, (C.) M.E. cutten, kitten, ketten.
 Deal – to divide, distribute; to traffic, (E.) M.E. delen.
 Dig – to turn up earth with a spade, (E.) M.E. diggen.
 Do – to perform, (E.) M.E. don.
 Draw – to pull along, (E.) M.E. drawen, earlier form drazen.
 Dream – to see a vision, (E.) from the sb. dréam (noun).
 Drink – to suck in, swallow, (E.) M.E. drinken.
 Drive – to urge on, push forward, (E.) M.E. driuen.
 Dwell – to delay, linger, abide, (E.) M.E. dwellen.
 Eat – to devour, (E.) M.E. eten.
 Fall – to drop down, (E.) M.E. fallen.
 Feed – to take food, (E.) M.E. feden.
 Flight – the act of flying, (E.) M.E. flight.
 Find – to meet with, light upon, (E.) M.E. finden.
 Fit – to suit; as adj., apt, suitable, (Scand.) M.E. fitten.
 Flee – to escape, run away, (Scand.) M.E. fledde.
 Fling – to throw, dart, scatter about, (Scand.) Swed. flainga.
 Fly – to float or move in air, (E.) M.E. flegen, fleyen, fleen.
 Forbid – to bid away from, prohibit, (E.) M.E. forbeden.
 Forecast – to contrive beforehand, (E. and Scand.) Compounded of fore and cast.
 Forget – to lose remembrance of, neglect, (E.) M.E. forgeten, forzetten.
 Forgive – to give away, remit, (E.) M.E. forgiuen, forziuen, forzeuen.
 Freeze – to harden with cold, to be very cold, (E.) M.E. fresen, freesen.
 Get – to seize, obtain, acquire, (E.) M.E. geten.
 Gild – to overlay with gold, (E.) M.E. gilden.
 Give – to bestow, impart, deliver over, (E.) M.E. yeuen, yiuen, zeuen, ziven.
 Go – to move about, proceed, advance, (E.) M.E. gon, goon, go.
 Grind – to reduce to powder by rubbing, (E.) M.E. grinden.
 Grow – to increase, become enlarged by degrees, (E.) M.E. grownen.
 Hang – to suspend; to be suspended, (E.) A.S. hangian, hongian (causal, weak verb); A.S. hān (strong verb), (Icel. hengja, G. hangen).
 Have – to possess, hold, (E.) M.E. hauen.
 Hear – to perceive by the ear, (E.) M.E. heren.
 Hew – to hack, cut, (E.) M.E. hewen.
 Hide – to cover, conceal, (E.) M.E. hiden, huden.
 Hit – to light upon, to strike, to attain to, succeed, (Scand.) M.E. hitten.
 Hold – to keep, retain, defend, restrain, (E.) M.E. holden.
 Hurt – to strike or dash against, to injure, harm, (F. – C.) O.F. hurter.
 Keep – to regard, have the care of, guard, maintain, hold, preserve, (L.) M.E. kepen.
 Kneel – to fall on the knees, (Scand.) M.E. knelen.
 Knit – to form into a knot, (E.) M.E. knitten.
 Know – to be assured of, recognise, (E.) M.E. knowen.
 Lay – to cause to lie down, place, set, (E.) M.E. leggen (causal of Lie).
 Lead – to bring, conduct, guide, precede, direct, allure, (E.) M.E. leden.
 Lean – to incline, bend, stoop, (E.) M.E. lenen.
 Leap – to bound, spring, jump, (E.) M.E. lepen.
 Learn – to acquire knowledge of, (E.) M.E. lernen.
 Leave – to quit, abandon, forsake, (E.) M.E. leven.
 Lend – to let for hire, allow the use of for a time, (E.) M.E. lenen.
 Let – to allow, permit, suffer, grant, (E.) M.E. leten (strong verb).
 Lie – to rest, lean, lay oneself down, repose, abide, be situate, (E.) M.E. ligen, lien.

Light – to settle, alight, descend, (E.) M.E. lighten, lihten.

Lose – to part with, be separated from, (E.) M.E. losien, leosen.

Make – to fashion, frame, cause, produce, (E.) M.E. maken, makien.

Mean – to have in the mind, intend, signify, (E.) M.E. menen.

Meet – to encounter, find, assemble, (E.) M.E. meten.

Mow – to cut down with a scythe, (E.) M.E. mowen.

Overtake – to come up with, in travelling, (E. and Scand.) Compounded of over and Icel. taka.

Pay – to discharge a debt, (F. – L.) M.E. paien.

Put – to push, thrust, cast, set, lay, place, (C.) M.E. putten, puten.

Quit – to be quit, (F. – L.) O.F. quite (adjective, then verb).

Read – to interpret, esp. to interpret written words, (E.) M.E. reden.

Rid – to free, deliver, disencumber, (E.) M.E. ridden.

Ride – to be borne along, esp. on a horse, (E.) M.E. riden.

Ring – to sound a bell, to tinkle, (E.) M.E. ringen.

Rise – to ascend, go upward, (E.) M.E. risen.

Run – to move swiftly, flee, flow, dart, (E.) M.E. rinnen, rennen.

Saw – to cut or cut in pieces with a saw, (E.) From saw (noun).

Say – to speak, tell, (E.) M.E. seggen, seien.

See – to perceive by the eye, (E.) M.E. seen, se.

Seek – to go in search of, look for, try to find, (E.) M.E. seken.

Sell – to hand over or deliver in exchange for money or some other valuable, (E.) M.E. sellen.

Send – to cause to go, despatch, (E.) M.E. senden.

Set – to place, fix, plant, assign, (E.) M.E. setten (Causal of A.S. sittan, sit).

Sew – to fasten together with thread, (E.) M.E. sowen, sewen.

Shake – to agitate, jolt, keep moving, make to tremble; also to shiver, tremble, (E.) M.E. schaken, shaken.

Shave – to pare, strip, cut off in slices, cut off hair, (E.) M.E. shaven, schaven.

Shear – to cut, clip, shave off, (E.) M.E. scheren, sheren.

Shed – to part, scatter, cast abroad, pour, spill, (E.) M.E. scheden.

Shine – to gleam, beam, glow, be bright, (E.) M.E. schinen, shinen.

Shoe – to put shoes on; provide (someone or something) with a shoe or shoes, (E.) M.E. shon.

Shoot – to dart, let fly, thrust forward, (E.) M.E. schotien, shotien.

Show – to exhibit, present to view, teach, guide, explain, (E.) M.E. schewen, shewen.

Shrink – to wither, contract; to recoil, (E.) M.E. shrinken.

Shut – to fasten a door, close, (E.) M.E. shutten, shitten.

Sing – to fall down, descend, be overwhelmed; also, to depress, (E.) M.E. sincken (intransitive).

Sit – to rest on the haunches, rest, perch, brood, (E.) M.E. sitten.

Slay – to kill, (E.) M.E. sleen, slee (Orig. to strike, smite).

Sleep – to slumber, repose, (E.) M.E. slepen.

Slide – to glide, slip along, fall, (E.) M.E. sliden, slyden.

Sling – to fling, cast with a jerk, let swing, (E.) M.E. slingen.

Slit – to split, tear, rend, cut into strips, (E.) M.E. slitten, sliten.

Smell – an odour, (E.) M.E. smel (verb: smellen).

Sow – to scatter seed, plant, (E.) M.E. sowen.

Speak – to utter words, say, talk, (E.) M.E. speken (orig. speak).

Speed – to achieve one's goal, accomplish one's purpose, get on successfully, (E.) M.E. speden.

Spell – to tell the names of the letters of a word, (E.) M.E. spellen (orig. to declare, relate).

Spend – to lay out (money), consume, waste, (L.) M.E. spenden.

Spill – to destroy, mar, shed, (E.) M.E. spillen (orig. to destroy, mar).

Spin – to draw out into threads, cause to whirl rapidly, (E.) M.E. spinnen.

Spit – to throw out from the mouth, (E.) M.E. spitten.

Split – to cleave lengthwise, to tear asunder, rend apart, (Scand.) Dan. splitte.

Spoil – to plunder, pillage, (F. – L.) M.E. spoilen.

Spread – to scatter abroad, stretch, extend, overlay, emit, diffuse, (E.) M.E. spreden.

Spring – to bound, leap, jump up, start up or forth, issue, (E.) M.E. springen.

Stand – to be stationary or still, to rest, endure, remain, be firm., (E.) M.E. standen.

Steal – to take away by theft, to thieve, (E.) M.E. stelen.

Stick – to stab, pierce, thrust in, to fasten by piercing; to adhere, (E.) M.E. steken (strong form: to pierce); M.E. stikien (weak form: to adhere).

Sting – to prick severely, pain acutely, (E.) M.E. stingen.

Stink – to smell strongly, (E.) M.E. stinken (also meant to rise as dust or vapour).

Strew – to spread, scatter loosely, (E.) M.E. strawen, strewen.

Stride – to walk with long steps, (E.) M.E. striden.

Strike – to hit, dash, stamp, coin, give a blow to, (E.) M.E. striken (orig. to proceed, advance with smooth motion).

String – to fit (a bow) with a string, to thread (beads, etc.) on a string, (E.) M.E. stringen (verb from string noun).

Strive – to struggle, contend, (F. – Scand.) M.E. striven (from O.F. *estriver*).

Swear – to affirm to be true, to affirm with an oath, to use oaths freely, (E.) M.E. sweren (orig. to speak aloud, declare).

Sweep – to brush, strike with a long stroke, pass rapidly over, (E.) M.E. swepen.

Swell – to grow larger, expand, rise into waves, heave, bulge out, (E.) M.E. swellen.

Swim – to move to and fro on or in water, to float, (E.) M.E. swimmen.

Swing – to sway or move to and fro, (E.) M.E. swingen.

Take – to lay hold of, seize, grasp, get, (Scand.) M.E. taken (borrowed from Norse).

Teach – to impart knowledge, shew how to do, (E.) M.E. techen.

Tear – to rend, lacerate, (E.) M.E. teren.

Tell – to count, narrate, discern, inform, (E.) M.E. tellen (from A.S. *talū*, a tale, number).

Think – to exercise the mind, judge, consider, suppose, purpose, opine, (E.) M.E. penken, penchen.

Throw – to cast, to hurl, (E.) M.E. prowen (orig. to turn, twist, whirl).

Thrust – to push forcibly, (Scand.) M.E. prusten, pristen (from Icel. *prysta*).

Tread – to set down the foot, tramp, walk, (E.) M.E. treden.

Undergo – to submit to, endure, bear up against, (E.) M.E. undergon (from under and go).

Understand – to comprehend, (E.) M.E. vunderstanden (lit. to stand under or among).

Undertake – to take upon oneself, attempt, (Hybrid; E. and Scand.) M.E. undertaken (from under and take).

Upset – to overturn, overthrow, capsize, (E.) M.E. upsetten (from up and set).

Wake – to cease from sleep, be brisk, (E.) M.E. waken, wakien.

Wear – to carry on the body, as clothes; to consume by use, rub away, (E.) M.E. weren (orig. sense derived from the Germanic base meaning ‘to clothe’).

Weave – to twine threads together, work into a fabric, (E.) M.E. weuen (for weven).

Wed – to engage by a pledge, to marry, (E.) M.E. wedden (lit. to pledge, from the Germanic base meaning ‘a pledge’).

Weep – to wail, lament, shed tears, (E.) M.E. wepen (lit. to cry aloud, raise an outcry).

Wet – from the adjective “wet” very moist, rainy, (E.) M.E. wet (verb: *wetten*, A.S. *wétan*).

Win – to gain by labour or contest, earn, obtain, (E.) M.E. winnen (orig. to endure, fight, struggle).

Wind – to turn round, coil, encircle, twist round, (E.) M.E. winden.

Withdraw – to draw back or away, to recall, (E.) M.E. withdrawn (from *With* in the sense of ‘away’ and *Draw*).

Wring – to twist, force by twisting, compress, pain, bend aside, (E.) M.E. wringen.

Write – to form letters with a pen or pencil, engrave, express in writing, compose, communicate a letter, (E.) M.E. wrieten (orig. to score or cut slightly).

Правильні Дієслова (Regular Verbs)

Abolish – to annul, (F., – L.) Used by Hall (from Lat. *abolere*).

Accompany – to attend, (F., – L.) O.F. *acompañier* (from O.F. *compaignie*, company).

Add – to put together, sum up, (L.) M.E. *adden* (from Lat. *addere*, to put to).

Believe – to have faith in, (E.) M.E. *beleve* (from A.S. *ge-lyfan*, to believe, related to *lief*).

Borrow – to receive money on trust, (E.) M.E. *borwen* (from A.S. *borgian*, lit. ‘to give a pledge’).

Brush – an implement for cleaning clothes; cf. brushwood, underwood, (F., – Low Lat., – G.) M.E. *brushe* (from Low Lat. *brustia*, a kind of brush or thicket).

Call – to cry aloud, (E.) M.E. *callen*, *kallen* (from A.S. *ceallian*, to call).

Cancel – to obliterate, (F., – L.) F. *canceler* (orig. to draw lines like lattice-work, Lat. *cancellare*).

Carry – to convey on a car, (F., – C.) M.E. *carien* (from O.F. *carier*, to transport in a car).

Damage – harm, injury, loss, (F., – L.) M.E. *damage* (from Lat. *damnum*, loss).

Deny – to gainsay, refuse, (F., – L.) M.E. *denien* (from Lat. *denegare*, to deny).

Die – to lose life, perish, (Scand.) M.E. *dien*, *deyen* (from Icel. *deyja*).

Edit – publication, (L.) From Lat. *editionem*, acc. of *editio* (publishing), pp. of *edere*, to publish.

Enter – to go into, (F., – L.) M.E. *entren* (from Lat. *intrare*, to go into).

Escape – to flee away, evade, (F., – L.) M.E. *escapen* (from Lat. *ex cappā*, out of one’s cape/cloak).

Fill – to make full, (E.) M.E. *fillen*, *fullen* (from A.S. *ful*, full).

Finish – to end, terminate, (F., – L.) M.E. *finischen* (from Lat. *finire*, to end).

Form – figure, appearance, shape, (F., – L.) M.E. *forme* (from Lat. *forma*, shape).

Gain – to acquire, get, win, (Scand.) From the verb or noun Gain, influenced by F. *gagner*.

Greet – to salute, (E.) M.E. *greten* (from A.S. *grētan*, to approach, address).

Greet (2) – to weep, cry, lament, (E.) Northern E. M.E. *greten* (from A.S. *grētan*).

Guess – to form an opinion at hazard, to conjecture, (Scand. or O. Low G.) M.E. *gessen* (related to Dan. *gisse*, Icel. *giska*, and E. *Get*).

Happen – to befall, (Scand.) M.E. *happenen* (extended form of *hap*, from the sb. *Hap*).

Hate – extreme dislike, detestation; to detest, (E.) M.E. *hate* (sb.), *hatien* (vb.) (from A.S. *hete*, *hatian*).

Hurry – to hasten, urge on, (Scand.) From an older form *hurr* (O. Swed. *hurra*, to whirl round, of imitative origin).

Include – to shut in, contain, (L.) From Lat. *inclūdere*, pp. *inclūsus* (in + *claudere*, to shut).

Indicate – to point out, shew, (L.) From Lat. *indicātus*, pp. of *indicāre* (to point to, from the Germanic base meaning *Token*).

Inspire – to breathe into, infuse, influence, (F., – L.) M.E. *enspiren* (from Lat. *inspīrāre*, to breathe into).

Join – to connect, unite, annex, (F., – L.) M.E. *ioynen* (from Lat. *iungere*, to join).

Jolt – to shake violently, to jerk, (E.) Formerly *joult*, an extension of the verb *Joll* (to knock the head), from the noun *Joll* or *Jowl* (the cheek/side of the head).

Jumble – to mix together confusedly, (Scand.) M.E. *jombren* (frequentative form of *Jump*, meaning ‘to make to jump, jolt’).

Kick – to strike or thrust with the foot, (C.) M.E. *kiken* (from W. *cicio*, to kick).

Kill – to slay, deaden, (Scand.) M.E. *killen*, *cullen* (orig. ‘to hit’ or ‘strike,’ from Icel. *kollr*, top, head).

Kiss – a salute with the lips, osculation, (E.) M.E. *cos*, *kus* (sb.), *cyssan* (vb.) (from A.S. *coss*, related to *Choice* and *Gust*).

Like – to approve, be pleased with, (E.) M.E. *lyken* (impersonal verb, ‘it likes me’ into ‘I like’) (from A.S. *lician*, to please, related to *Like* adj.).

Limit – to assign a boundary; a boundary, (F., – L.) F. *limiter* (vb.), *limite* (sb.) (from Lat. *līmes*, boundary).

Look – to behold, see, (E.) M.E. *loken* (from A.S. *lōcian*, to look, see).

Manage – government of a horse, control, administration, (F., – Ital., – L.) O.F. *manege* (from Ital. *maneggio*, ‘a handling,’ from Lat. *manus*, the hand).

Marry – to take for a husband or wife, (F., – L.) F. *marier* (from Lat. *marītāre*, to give in marriage, from *mas*, a male).

Miss – to fail to hit, omit, feel the want of, (E.) M.E. *missen* (from Germanic base meaning ‘change, lack, error’).

Need – necessity, distress, (E.) M.E. *need*, *nede* (from A.S. *nýd*, need, related to Sanskrit *nud*, to push).

Neglect – to disregard, (L.) From Lat. *neglectus*, pp. of *neglegere* (not to gather/select).

Notify – to signify, declare, (F., – L.) F. *notifier* (from Lat. *nōtificāre*, to make known).

Offer – to propose, present, lay before, (L.) M.E. *offren* (from Lat. *offerere*, to bring near).

Organize – to construct, establish, make or modify so as to exhibit vital processes; furnish with organs, (L.) M.E. *organisen* (from Medieval Lat. *organizāre*, from Lat. *organum*, instrument/organ).

Operate – to produce an effect, (L.) From Lat. *operātus*, pp. of *operārī*, to work (from Lat. *opus*, work).

Paint – to colour, describe, depict, (F., – L.) M.E. *peinten* (from Lat. *pingere*, to paint/colour).

Pause – a stop, cessation, (F., – L., – Gk.) F. *pause* (from Greek, a stopping, related to E. *Few* and *Paucity*).

Play – a game, sport, diversion, (E.; perhaps L.) M.E. *play* (from A.S. *plega*, a game, sport; orig. possibly from Lat. *plaga*, a blow/stroke).

Quill – to pleat a ruff, (F., – O.H.G. or L.) Supposed to be from being folded over quills/splinters of wood.

Quit – freed, released, discharged from, (F., – L.) O.F. *quite* (really an adjective; a shortened form of *Quiet*, from Lat. *quiētus*, at rest/free).

Quote – to cite, repeat the words of any one, (F., – L.) O.F. *coter* (from Lat. *quotāre*, to mark off into chapters/verses, related to *Quota*).

Rise – to ascend, go upward, (E.) M.E. *risen* (from A.S. *rīsan*, orig. expressive of motion, related to the Germanic root for ‘slip away’).

Reach – to attain, extend to, arrive at, gain, (E.) M.E. *rechen* (from A.S. *rēcan*, to reach, connected with *rīce*, power/authority).

Reduce – to bring down, subdue, arrange, (L.) From Lat. *reducere*, to bring back (re- back + *dūcere* to lead).

Save – to rescue, make safe, (F., – L.) M.E. *sauuen* (from Lat. *salvāre*, to secure, from *salvus*, Safe).

Search – to seek, examine, explore, (F., – L.) M.E. *serchen*, *cerchen* (from Lat. *circāre*, to go round/explore, related to *Circus*).

Seem – to be fitting or suitable; to appear, look, (E.) M.E. *semen* (from A.S. *sēman*, to satisfy/conciliate, likely borrowed from Scand. via *Seemly*).

Talk – to discourse, (Scand., – Lithuan.) M.E. *talken* (from Swed./Dan. *tolka*, to interpret; possibly from Lithuanian *tulkas*, interpreter).

Tend (1) – to aim at, or move towards, to incline, bend, to contribute to a purpose, (F., – L.) F. *tendre* (from Lat. *tendere*, to stretch/direct).

Tend (2) – to attend, take care of, (F., – L.) Short for Attend (by dropping the initial a of O.F. *atendre*).

Translate – to transfer, move to another place, to render into another language, (F., – L.) F. *translater* (from Lat. *trānslātus*, transferred, which is from *trāns-* across + the Indo-European root meaning ‘to lift/bear’).

Use – use, (F., – L.) O.F. *us* (from Lat. *ūsum*, acc. of *ūsus*, use, pp. of *ūtī*, to use).

Usurp – to seize to one’s own use, take possession of forcibly, (F., – L.) F. *usurper* (from Lat. *ūsūrpāre*, to employ/acquire, perhaps orig. ‘to seize to one’s own use’).

Utilise – to put to good use, (F., – L.) F. *utilisier* (a modern coined word from Lat. *ūtīlis*, useful).

Vaccinate – to inoculate with the cow-pox, (L.) Coined from Lat. *vaccīnus*, belonging to cows, from *vacca*, a cow.

Vanish – to disappear, (F., – L.) M.E. *vanissen* (from Lat. *vānescere*, to become empty, from *vānus*, Vain).

Vary – to alter, change, (F., – L.) F. *varier* (from Lat. *variāre*, to diversify, from *varius*, Various).

Wait – to watch, stay in expectation, abide, lie in ambush, (F., – O.H.G.) M.E. *waiten* (from O.F. *waite*, a guard/watchman, from O.H.G. *wahhta*, a watch).

Walk – to move along on foot without running, (E.) M.E. *walken* (orig. a strong verb, A.S. *wealcan*, to roll, to toss oneself about).

Warn – to caution against, put on one’s guard, (E.) M.E. *warnien* (from A.S. *wearnian*, to take heed, from the Germanic base for ‘to defend/guard’).

Yaw – to go unsteadily, bend out of its course, said of a ship, (Scand.) From Norweg. *gaga*, to bend backwards (likely a reduplicated form of *Go*).

Yawn – to gape, (E.) M.E. *gānien* (from A.S. *gānian*, to yawn, related to the Greek word for ‘to gape’ or ‘yawning gulf’ (Chaos)).

Yield – to resign, grant, produce, submit, give way, (E.) M.E. gelden, yelden (orig. sense was ‘to pay,’ from A.S. gieldan, to pay/restore).

Результати та обговорення. Спочатку проведемо аналіз кількісного співвідношення походження першої групи слів шляхом підрахунку

етимології кожного слова та розподілу слів за походженням з різних мов. Потім на основі отриманих даних, створимо процентне співвідношення для зручного порівняння пропорцій групи і подальшого зіставлення результатів першої та другої дієслівних груп.

1. Аналіз першої групи дієслів

Розподіл слів здійснюється у таблиці (Таблиця 1) на англійське або германське, французьке, гібридне, кельтське та латинське. Категорії походження розподілені згідно з позначеннями походження слів зі списку неправильних дієслів. Обробку, підрахунок і розподіл даних за категоріями здійснено без застосування автоматизованих засобів.

Проаналізувавши походження неправильних дієслів (див. табл. 1), виявилось що 133 зі 172 (77.3%) дієслів мають походження групи германських мов, зі свого боку є сукупністю англійської, давньоанглійської, готських мов та мови англосаксів. Натомість 39 (22.5%) дієслів мають скандинавське, французьке, гібридне, кельтське та латинське походження (Таблиця 2). Це може означати, що більшість неправильних дієслів утворилися в давньоанглійській період 8–11 ст., коли мова була досить однорідна і запозичення були набагато рідшими. Адже англійська мова після цього періоду була досить відкрита до збагачення новими термінами (Селігей, 2017: 3).

2. Аналіз другої частини дієслів

Аналогічну роботу проведемо з другою групою слів (Таблиця 3). Зазначені категорії походження, приклади позначень походження, кількість слів на певну категорію, їх частка та загальна кількість слів в групі правильних дієслів. У випадку обробки інформації другої групи дієслів доречно зазначити такі категорії походження, як: французьке, англійське або германське, латинське, скандинавське та кельтське.

Обрана група правильних дієслів має різну етимологію (див. табл. 3). Переважна більшість слів мають французьке (44.6%) та германське (28.4%) походження. Також виявлено дієслова латинського, скандинавського та кельтського походження. Отже, ми не можемо стверджувати,

Таблиця 1

Аналіз походження неправильних дієслів

Категорія походження	Приклади позначень походження	Кількість Слів	Частка (%)
Англійське / Германське	E. (English), M.E. (Middle English), A.S. (Anglo-Saxon).	133	77.3%
Скандинавське	Scand. (Icelandic, Swedish, Danish)	16	9.3%
Французьке (через Латину/Кельтське)	F., F. – L., F. – C.	13	7.6%
Гібридне (E. and Scand. / E. and O.F.)	E. and Scand. / E. and O.F.	5	2.9%
Кельтське	C. (Celtic)	3	1.7%
Латинське	L. (Latin)	2	1.2%
Усього		172	100%

Таблиця 2

Аналіз кількості неправильних дієслів іншомовного походження

Походження (Не-A.S./E.)	Кількість Слів	Частка (%)
Скандинавське (Scand.)	16	9.2%
Французьке (F.)	13	7.5%
Гібридне (E. and Scand. / E. and O.F.)	5	2.9%
Кельтське (C.)	3	1.7%
Латинське (L.)	2	1.2%
Усього іншомовних	39	22.5%

Таблиця 3

Аналіз походження групи правильних дієслів

Категорія походження	Приклади позначень походження	Кількість слів	Частка (%)
Французьке	F. (F. – L., F. – C., F. – Gk.)	33	44.6%
Англійське / Германське	E. (A.S., M.E.)	21	28.4%
Латинське	L.	10	13.5%
Скандинавське	Scand. (Icel.)	9	12.2%
Кельтське	C.	1	1.3%
Усього		74	100%

що правильні дієслова є продуктом тільки англійської або групи германських мов, на відміну від проаналізованої групи неправильних дієслів, де спостерігається явна кількісна перевага належності до етимологічної групи германських мов.

3. Причини розподілу (зв'язок з історією мови)

Англійська мова зазнавала постійних змін протягом усього періоду свого розвитку, що закономірно торкнулося однієї з ключових частин мови – дієслова. У період Old English дієслова поділялися на сильні (strong) та слабкі (weak). Саме сильні дієслова зберегли апофонічні моделі словозміни й стали основою сучасних irregular verbs, тоді як слабкі дієслова лягли в основу регулярної моделі з суфіксом -ed. Джавід Бабаєв у своїй праці “The verbs in middle English” писав: «На той час існувало близько 300 сильних дієслів. Лише 67 сильних дієслів змогли зберегти свою оригінальність і залишилися нерегулярними дієсловами в новій англійській мові. Решта дієслів стали регулярними, додавши до кінця зубні суфікси -t i -d, de. Але були й такі дієслова, які також стали нерегулярними. Сьогодні в сучасній англійській мові існує приблизно 300 нерегулярних дієслів. Отже, у часи Middle English слова змінювалися і переходили до групи регулярних (правильних) за допомогою закінчень» (Babayev, 2011).

В Old English дієслова використовувались та змінювалися подібно дієсловам в сучасній Німецькій мові. Наприклад, раніше використовували “cunnan” замість “can”, “willan” замість “will”, “sculan” замість “must”, “magan” замість “may / be able to”, and “mōtan” використовувався як “to be allowed to” (Mitchell, 1992: 109–117).

Дієслова змінювалися за часом, активністю, особою, та числом. В Old English майбутній час

не вважався часом, він був допоміжною конструкцією, тож існували лише минулий та теперішній час. Логіка трансформації дієслів при переході з активної в пасивну форму і навпаки залишилася незмінною. Цікаво те, як дієслова змінювалися за особою та числом. Порівнявши трансформацію дієслів за особою в сучасній німецькій мові та старою англійською (Рисунок 1), ми можемо побачити майже однакову логіку словотворення. Проаналізуємо німецьке слово machen (робити): 1-ша особа однини *ich mach-e*, 2-га особа однини *du mach-st*, 3-тя особа однини *er/sie/es mach-t*, 1-ша особа множини *wir mach-en*, 2-га особа множини *ihr mach-t*, 3-тя особа множини *sie/Sie mach-en*.

Порівнюючи відмінювання в німецькій мові та в старій англійській, можемо прослідкувати певні збіги. Перша та друга особа однини змінюються ідентично в обох мовах. Різняться відмінювання між мовами у: третій особі однини, першій особі множини, другій особі множини, третій особі множини. Однак, логіка відмінювання у цих прикладах залишається незмінною, що свідчить про кардинальні зміни в англійській мові протягом періоду з XI ст. і по сьогодні.

Висновки. Таким чином, кількісне зіставлення етимологічного походження двох дієслівних груп сучасної англійської мови з використанням відсоткових показників дало можливість статистично підтвердити кореляцію між типом дієслова і мовою-джерелом.

Обрана вибірка (172 неправильних та 74 правильних дієслів) із уніфікованою системою етимологічних маркерів дозволила підтвердити гіпотезу про походження дієслів і вплив певних історичних періодів на розвиток сучасної англійської мови.

	INDICATIVE.	SUBJUNCTIVE.
<i>Pres. sing.</i>	1. bind-e, 2. bind-est, bintst, 3. bind-eþ, bint,	bind-e. bind-e. bind-e.
<i>plur.</i>	bind-aþ,	bind-en.
<i>Pret. sing.</i>	1. band, 2. bund-e, 3. band,	bund-e. bund-e. bund-e.
<i>plur.</i>	bund-on,	bund-en.
<i>Imper. sing.</i>	bind;	<i>Infin.</i> bind-an.
<i>plur.</i>	bind-aþ.	
<i>Partic. pres.</i>	bind-ende;	<i>pret.</i> ge-bund-en.
<i>Gerund.</i>	to bind-enne.	

Рис. 1. Трансформування слова bindan (bind) (Sweet, 1886)

Отже, дієслова що були сформовані в період *Old English* набували різноманітних граматичних змін під час їх використання. На відміну від дієслів німецької, зі старої англійської мови дієслова почали використовуватись в зручнішій формі та втратили свої властивості зміни за особою та числом. Натомість вони набули нових трансформацій за умов використання часів.

Розуміння тенденції формувань слів в наш час є важливою складовою вивчення мови та її історії. За допомогою цих знань можна прослідкувати зміни сучасної логіки застосування слів. Як приклад маємо справу з явищем, коли є можливим і граматично правильним використання моделей утворення правильних дієслів до неправильних паралельно зі знайомими нам трьома формами неправильних дієслів. Такі зміни є природними в будь-якій мові, адже мова це інструмент, який не може не зазнавати змін під час трансформацій ідей, пріоритетів і тенденцій поведінки людства.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у вивченні ширшого кола дієслів, включно з рідковживаними та стилістично маркованими одиницями, з метою виявлення загальних закономірностей еволюції дієслівної системи англійської мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верба, Л. Г. (2012). Історія англійської мови: Навчальний посібник. Нова Книга. <https://doi.org/10.31812/0564/1992>
2. Велика, А. М., Мудрик, Д. П., & Лосева, І. В. (2024). *Вплив технологій*
3. Воробйова, Л. В., & Красовський, А. А. (2025). Становлення англійської мови в контексті процесу запозичення. *Інтелект. Особистість. Цивілізація*, 2(29), 13–19. <https://doi.org/10.33274/2079-4835-2024-29-2-13-19>
4. Загородня, О. Ф. (2023). Тенденції розвитку англійської мови у XXI столітті. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 34(73), 3, 155–161. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.3/16>
5. Зварич, І. (2018). *Розвиток англійської мови в історичному дискурсі та формування груп англословних країн. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 1(7), 15–19. <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2018.7.04>
6. Селігей, П. О. (2017). З історії пуризму в англійській літературній мові. *Мовознавство*, 6, 30–43. URL: [https://www.inmo.org.ua/assets/files/2020/Selihey%20P.%20Z%20istoriyi%20puryzmu%20v%20anhliys'kiy%20literaturniy%20movi.%202%20\(2017\).pdf](https://www.inmo.org.ua/assets/files/2020/Selihey%20P.%20Z%20istoriyi%20puryzmu%20v%20anhliys'kiy%20literaturniy%20movi.%202%20(2017).pdf)
7. Чепелюк, Н. І., Коваль, Н. О., & Добровольська, Ю. Л. (2025). *Числівники в давньоанглійській мові в об'єктиві сучасного мовознавства: історичний контекст, структура та альтернативні погляди. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 36 (75), 1, 38–44. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.1.1/38>
8. Babayev, J. (2011). The verbs in Middle English. In Proceedings of the Magistrantlarin Regional Scientific Conference (No. 2). URL: https://www.researchgate.net/publication/366905213_THE_VERBS_IN_MIDDLE_ENGLISH
9. Mitchell, B., & Robinson, F. C. (1992). A guide to Old English (5th ed. pp. 109–117). Blackwell. <https://doi.org/10.2307/2856419>
10. Skeat, W. W. (1911). An etymological dictionary of the English language. Clarendon Press. <https://doi.org/10.2307/3713273>
11. Sweet, H. (1886). An Anglo-Saxon primer: With grammar, notes, and glossary. Clarendon Press Vol. 1, No. 1. <https://doi.org/10.2307/3045355>

Дата першого надходження статті до видання: 30.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 03.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 07.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)